

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan talouden ja toiminnan seuranta 1-5/2023

KAKOLK 20.06.2023 § 55
193/02.02.01/2023

Talouden ja toiminnan tilasta sekä talousennusteesta raportoidaan talousarvion 2023 täytäntöönpano-ohjeiden ja talouspalvelujen antamien tarkempien ohjeiden mukaan lauta- ja johtokunnille pääsääntöisesti kuukausittain. Ensimmäinen raportti laaditaan helmikuun lopun tilanteesta.

Osavuositarkastukset laaditaan maalisi-, heinä- ja syyskuun tilanteista, joissa raportoidaan talouden, toiminnan ja tulosennusteen lisäksi myös talousarvion toiminnallisten tavoitteiden ja yksiköiden omien käyttösuunnitelmataavoitteiden toteutumista.

Kasvatus- ja koulutuslautakunnan talouden toteuma tammi-toukokuulta 2023 palvelualueittain.

	2023	2022
Talous- ja hallintopalvelut	36,6, %	42,9 %
Hyvinvoinnin edistämisen palvelut	14,3 %	9,3 %
Koulutuspalvelut	40,8 %	40,6 %
Varhaiskasvatuspalvelut	41,4 %	40,6 %
Yhteensä	37,8 %	37,1 %

Yhteenvedo:

Talous- ja hallintopalveluiden vuosi on edennyt odotetusti.

Hyvinvoinnin edistämisen palveluissa on ylityspainetta noin 0,5 M€. Kustannuspaine kohdistuu erityisesti vammaisten lasten opetuksen henkilöstökuluihin 0,3 M€, eli opettajiin ja koulunkäynninohjaajiin. Osa edellä kuvatuista kuluista kohdistuu kieli- ja kulttuuriryhmien pienluokkaopetusta vaativien oppilaiden kustannuksiin (mm. Ukrainasta ja Venäjältä saapuneisiin lapsiin), joita osittain korvataan kaupungille takautuvasti. Kotikuntalaisten vammaisten oppilaiden määrän lisäystä kompensoi kasvavat valtionosuudet. Lisäksi ylityspainetta on muussa erityisopetuksessa ja koulunkäynninohjaajissa 0,15 M€. Sairaalaopetuksessa ylityspainetta on 0,05 M€. Ennusteissa on huomioitu loppuvuodelle suunnitellut toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi.

Koulutuspalveluissa ylityspaine suhteessa talousarvioon on 0,9 M€, josta vuokrien tekniset tarkistukset vuodelle 2023 ovat 0,5 M€. Kieli- ja kulttuuriryhmien opetuksen ylityspaine on 0,5 M€. Ylitys ei aiheuta toimenpiteitä, koska toimintaan saatava lisärahoitus kattaa ylityksen. Perusopetuksen osalta odotamme 0,2 M€ ylitystä ja lukiokoulutuksen osalta 0,3 M€ alitusta.

Varhaiskasvatuksessa ylityspaine on 0,6 M€. Ylityspaineet kohdistuvat yksityiseen varhaiskasvatukseen 0,4 M€ (lapsimäärän kasvu, indeksikorotus palvelusetelien arvoihin ja tuen kertoimet), kotihoidontukeen 0,35 M€ ja päiväkoteihin 0,2 M€, josta vuokrien tekniset tarkistukset vuodelle 2023 ovat 0,1 M€. Perhepäivähoito ja yhteiset palvelut alittavat talousarvion yhteensä 0,35 M€. Ennusteissa on huomioitu varhaiskasvatuksen säästötoimenpiteet. Kesäajan muutoksien vaikutukset tulevat näkymään seuraavassa osavuositarkastuksessa.

Palvelualueiden alkuvuoden keskeisin toiminta:

Talous- ja hallintopalvelut

Talous- ja hallintopalveluissa prosessien kehitystä on jatkettu suunnitellusti.

Hyvinvoinnin edistämisen palvelut

Yhteisöotalo Satamalla on ollut vilkas kuukausi. Kerhotalo Ruplan toiminta on hiljenemässä ja jää kesätauolle kesä-heinäkuuksi.

Vuoden toinen Joensuun järjestötapaaminen järjestettiin toukokuussa. Järjestöjen edustajia tapaamisessa oli yhteensä 27 henkilöä. Tapaaminen pidettiin työpajatyöskentelynä ja työpajoissa keskityttiin pohtimaan järjestöjen yhteistyöllistämistä, vapaaehtoistehtävien tarjoamista maahan muuttaneille sekä järjestöjen yhteistyötä päiväkotien ja koulujen kanssa.

Osana ehkäisevää päihdetyötä kaupunki on ollut mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa koulujen päättäjäisviikonlopun alla toteutettavaa "Hakematta paras"-kampanjaa, jolla muistutetaan huoltajia ja nuoria täysi-ikäisiä henkilöitä olemaan välittämättä päihteitä alaikäisille. Kampanja on maakunnallinen ja yhteistyössä on mukana Siun sote, Kansanterveydenkeskus, Kesko ja PKO.

Lapsiystävällinen kunta -työn toimenpidesuunnitelman mukaisesti saatiin valmiiksi toinen lapsivaikutusten arviointi -pilotti, joka tehtiin osana Reijolan ja Niittylahden päiväkotien ja koulujärjestelyjen valmistelua. Raportti on toimitettu valtuustolle ja julkaistu kuntalaisille kaupungin internetsivulla.

Nuorisovaltuusto järjesti Prideviikon kunniaksi 18.5. Sateenkaaridiskon, joka tavoitti lähes 100 kävijää.

Nuorisopalveluiden ja Metsähallituksen vuosittainen yhteistyö Koloveden osalta käynnistyi toukokuussa. Kuukauden aikana nuorisopalveluiden järjestämänä nuorten ryhmät kävivät talkoilemalla laittamassa Huhtiniementilan lampaita ja kesäpaimenia varten kuntoon. Tuloksista nautimme kesäkuussa, kun on meidän tilalla järjestämien leirien vuoro.

Nyt – nopean nuorisotyön yksikkö on saanut 35 000 € jatkorahoituksen Aluehallintoviranomaiselta. Hanke jatkaa työtään jalkautumisen ja pienryhmien parissa.

Whisperin nuorisokeskuksen aukioloaikoja pidennettiin nuorten ja naapuritoimijoiden toiveesta.

Sinkkolan kotieläinpiha aukesi 23.5. Kesän uutuuksena hiehot palasivat laitumelle. Sinkkolan päärakennuksen kattoremontin valmistelu on alkanut työmaa-alueen aitaamisella.

Koulutuspalvelut

Toukokuun rehtorikokouksessa päätettiin lukuvuoden 2023–2024 pedagogiset linjaukset.

Edelleen jatkuneen maahantulon takia valmistavan opetuksen ryhmien määrä kasvoi vielä toukokuussakin kahdella uudella ryhmällä. Uudet ryhmät perustettiin Lyseolle sekä Pataluodon kouluun alakouluikäisten ryhmä, joka sijoitettiin Rantakylän norssin tiloihin fyysisesti tilanpuutteen takia. Toukokuun lopussa valmistavan opetuksen oppilaita oli 224. Kevään 2023 aikana on sijoitettu yhteensä 47 ukrainalaista ja 27 Venäjältä tullutta VALO-ryhmiin. Lisäksi oppilaita valmistavan ryhmiin on tullut mm. Libanonista (syyrialaisia kiintiöpakolaisia), Sri Lankasta ja Myanmarista.

Yli 30 yläkoulun päättövaiheen valmistavan oppilasta haki yhteishaussa eri kouluihin. Yhteishaun tuloksia odotellaan ja kesäkuussa varmistetaan, että kaikilla oppivelvollisilla on joku koulupaikka. Perusopetuksen eri vuosiluokille siirtyy syksyn alussa tai kesken lukuvuotta yli 100 valmistavan opetuksen oppilasta. Valmistavan opetuksen ryhmiin jää paljon oppilaita, jotka ovat aloittaneet opintonsa keväällä ja myös syksyllä aloittavia on tiedossa runsaasti. Erityisesti

Rantakylän alueella on paljon alakouluikäisiä oppilaita. Suunnittelussa on Rantakylän nuorisotalon käyttö valmistavan opetuksen opetustiloina päiväaikaan.

Pielisjoen koulun II-vaiheen muutostyöt etenevät suunnitellusti. Tilat valmistuvat 30.6.2023 mennessä, jonka jälkeen tilat kalustetaan ja varustetaan syyslukukauden alkuun mennessä.

Sirkkalan liikkumiskeskus valmistuu Pielisjoen koulun yhteyteen 31.8.2023 mennessä. Tiloissa on Pielisjoen koulun liikunnan ja musiikin opetuksen tilat. Syyslukukauden alku vaatii lyhytkestoisia poikkeusjärjestelyitä ennen kuin opetus pääsee siirtymään liikkumiskeskuksen puolelle.

Enon uuden koulun rakentaminen aloitetaan kevätlukukauden 2023 päättyttyä. Enon vanhan lukiorakennuksen muutostyöt alkavat 1.1.2024. Vanhan lukio rakennuksen ollessa remontissa, saadaan kevätlukukauden 2024 opetus järjestettyä pihapiirin tiloissa.

Hammaslahden koulun suunnittelu etenee. Rakennuslupa haetaan kevään 2023 aikana ja urakalaskenta käynnistyy elokuussa 2023. Rakentaminen aloitetaan vuoden 2023 lopussa.

Vanha Lyseon lukion rakennus on ollut myynnissä. Tämän vuoksi tiloissa toimineille aikuisten perusopetukselle ja tutkintokoulutukseen valmentavalle koulutus (TUVA) vuokrataan tilat Tiedepuistolta 1.8.2023 alkaen. Vanhalle lyseon lukiolle ei koulutuspalveluiden käyttöön enää kuin kaksi toimistotilaa.

Varhaiskasvatuspalvelut

Kevään aikana Joensuun kaupungin varhaiskasvatus ja Itä-Suomen yliopiston varhaiskasvatuksen opettajakoulutus tiivisti yhteistyötään. Kaikki Lippulaiva-päiväkotien edustajat kutsuttiin Joensuun kampukselle 15.3.2023 keskustelemaan opetusharjoitteluihin ja Lippulaiva-toimintaan liittyvistä asioista. Yhteistyön syventämiseen ja kehittämiseen liittyvä yhteinen tapaaminen pidettiin Tiedepuistolla 8.5.2023 ja ensimmäinen yhteinen pedagoginen kahvila järjestettiin 30.5.2023 (Tiedepuisto). Kasvatustieteen professori Päivi Pihlaja piti kahvilassa ensin alustuksen inklusiosta ja tuen asioista, jonka jälkeen seurasi keskustelu kyseisestä aiheesta. Varhaiskasvatusjohtaja kutsuttiin vierailulle Itä-Suomen yliopiston varhaiskasvatuksen opettajakoulutuksen kehittämisspäivään 30.5.2023 (Tiedepuisto).

Pedagogiset kahvilat jatkuvat syksyllä ja tavoitteena on, että aina tilaisuuden aluksi varhaiskasvatuksen opettajakoulutuksesta tai Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksesta pidetään alustus varhaiskasvatukseen liittyvästä tutkimuksesta ja/tai mielenkiintoisista tutkimustuloksista, jonka jälkeen jatketaan aiheeseen liittyvällä vapaamuotoisella keskustelulla. Tilaisuudet on tarkoitettu Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen työntekijöille, yliopiston varhaiskasvatuksen opettajakoulutuksen työntekijöille sekä varhaiskasvatuksen opettajakoulutuksen opiskelijoille. Joensuun kaupungin varhaiskasvatus on mukana myös Itä-Suomen yliopiston varhaiskasvatuksen opettajakoulutuksen ja Liettuan Vilnan yliopiston yhteisessä leikkiin ja inklusioon liittyvässä yhteistyössä (Nordplus). Kuopion kaupungin varhaiskasvatuksen hallinto vieraili Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen luona 26.5.2023. Tapaamisessa jaettiin ajankohtaista tietoa ja vertailtiin toimintatapoja sekä suunniteltiin myös tulevaa yhteistyötä.

Talous oli keskiössä koko kevään ja varhaiskasvatuksessa etsittiin huhti-toukokuussa vastauksia kysymyksiin: Miten pysymme talousarviossa 2023 ja mitä se meiltä vaatii? Tähän tavoitteeseen helpotusta toi omalta osaltaan se, että kevään aikana varhaiskasvatuksen sairauspoissaolot vähentyivät huomattavasti. Tämä on erittäin myönteinen asia (strategiatavoite 2021–2025). Varhaiskasvatuksen hallinto ja esihenkilöt laativat yhdessä huhtikuussa toimenpiteet, joiden avulla talousarviossa pysyminen on mahdollista: esimerkiksi keskitetään rakenteellisen tuen palveluita, vähennetään resurssihenkilöitä vuoden 2021 tasolle (28 resurssihenkilöä 1.8.2023 alkaen) ja tehostetaan loma-aikojen

toimintaa sekä varhaista puuttumista. Henkilöstömitoituksesta ja varhaiskasvatuslain 3a:n rakenteellisesta tuesta pidetään kuitenkin kiinni kaikissa tilanteissa.

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta eli niin kutsuttu tasa-arvolaki tuli voimaan varhaiskasvatuksessa samoin kuin yhdenvertaisuuslaki. Päiväkotien tuli laatia toimipaikkakohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat siten, että ne voitiin ottaa käyttöön 1.6.2023 alkaen (tasa-arvosuunnitelmat 1.6.2023 alkaen ja yhdenvertaisuussuunnitelmat viimeistään 1.6.2025 alkaen). Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmien avulla halutaan varmistaa, että tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyötä tehdään järjestelmällisesti myös varhaiskasvatuksessa. Muilla koulutusasteilla tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden säännökset ovat olleet voimassa jo useamman vuoden ajan. Joensuun kaupungin päiväkodeissa laadittiin toukokuussa yksikkökohtaiset tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat ja ne otettiin käyttöön 1.6.2023 alkaen. Perhepäivähoidon ja avoimen varhaiskasvatuksen kohdalla Joensuun kaupungin varhaiskasvatus laatii omat tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelmat siten, että ne otetaan käyttöön 1.9.2023 alkaen. Tasa-arvosuunnitelmat tulee päivittää vuoden tai vähintään kolmen vuoden välein.

Joensuun kaupungin varhaiskasvatus toteutti Asiakastutkimuksen huoltajille 24.4-14.5.2023 välisenä aikana. Kyselyyn saivat vastata kaikki ne huoltajat, joiden lapsi oli Joensuun kaupungin päiväkodissa, perhepäivähoidossa tai yksityisessä päiväkodissa. Vastauksia tuli yhteensä 324, joista 272 vastausta Joensuun kaupungin varhaiskasvatukseen ja 52 yksityiseen varhaiskasvatukseen. Kysymyksen, Olen tyytyväinen varhaiskasvatuspaikan varhaiskasvatuksen laatuun, keskiarvo kaupungin päiväkodeissa oli 4,4 (vaihteluväli 1–5, vuonna 2022 ka 4,5), perhepäivähoidossa 4,3 ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa 4,1 (vuonna 2022 ka 4,3). Väitteen Koen, että varhaiskasvatus edistää lapseni kasvua ja kehitystä vastausten keskiarvo Joensuun varhaiskasvatuksessa oli 4,6 (vaihteluväli 1–5, vuonna 2022 ka 4,6) ja yksityisessä varhaiskasvatuksessa 4,4 (vuonna 2022 ka 4,4.) Joensuun kaupungin varhaiskasvatus sai kiitosta henkilökunnan ammattitaidosta (ka 4,5) ja pysyvyydestä. Kehitettäviä asioita oli muun muassa päivälepoaika, välipalat sekä päiväkotien tilat ja pihat. Lisäksi huoltajat toivoivat, että lapsen varhaiskasvatuspäivästä kerrottaisiin vieläkin enemmän erityisesti isompien lasten kohdalla. Syksyllä varhaiskasvatuksen hallinto tarjoaa kaikille kaupungin varhaiskasvatuksen työntekijöille jälleen laatukahvit.

Yksityisen varhaiskasvatuksen tulokset laskivat lähes jokaisen väitteen kohdalla. Huoltajat toivat esille, että ketjupäiväkodeissa työntekijöiden sekä johtajien vaihtuvuus oli suurta, joka vaikutti sekä toiminnan laatuun että tiedottamiseen. Yksityisen varhaiskasvatuksen huoltajilla ei ollut tietämystä siitä, mitkä ovat yksityisen päiväkodin vastuut ja velvollisuudet. He esittivät kaupungin varhaiskasvatukselle vaatimuksia esimerkiksi yksityisen varhaiskasvatuksen työntekijöiden palkkaukseen tai toiminnan laatuun liittyen.

Joensuun kaupungin varhaiskasvatuksen painopisteet toimintavuodelle 2023–2024 ovat: Joensuun varhaiskasvatussuunnitelman jalkauttaminen, (jatkuu), tuettu leikki (jatkuu), ruokakasvatus (lasten osallisuuden vahvistaminen), 2–6-vuotiaiden ylipainoisten lasten ylipainon vähentäminen (strategiatavoite 2021–2025), huoltajien tyytyväisyys varhaiskasvatuksen laatuun (strategiatavoite 2021–2025, pysyy tasolla 4–5) ja varhaiskasvatuksen osallistumisaste on yli 80 % (strategiatavoite 2021–2025). Varhaiskasvatuksessa järjestettävän esiopetuksen painopisteet toimintavuonna 2023–2024 ovat toiminnallinen matematiikka ja liikuntakasvatus (lukutaidot ja matemaattiset taidot vuorottelevat vuosittain).

Valmistelija: talouspäällikkö, taloussuunnittelija

Sivistys- ja hyvinvointijohtajan päätösehdotus:

Kasvatus- ja koulutuslautakunta päättää

merkitä tiedokseen talousraportin ajalta 1.1. – 31.5.2023

Päätös:
Merkittiin tiedoksi.